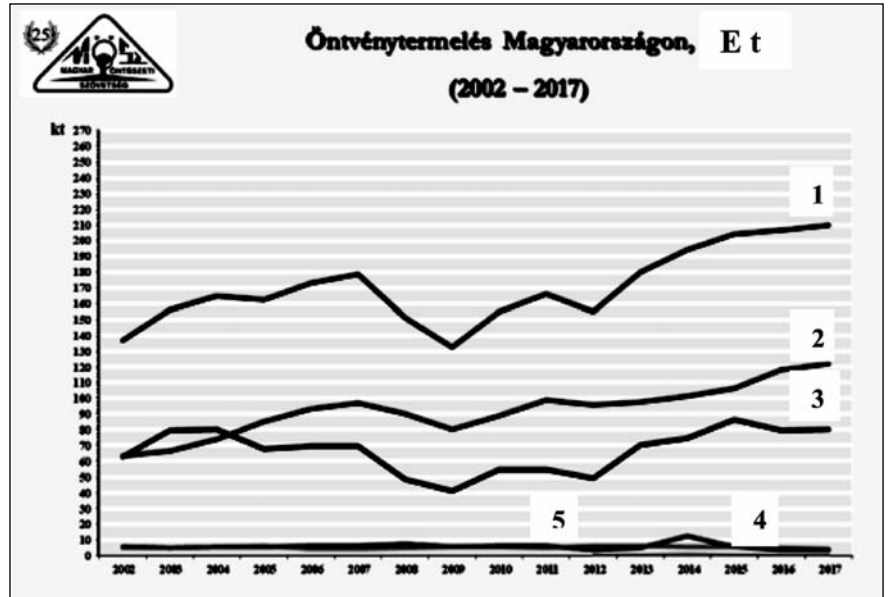

szakmai napon átadtuk a MÖSZ Nándori Gyula-emlékérmet. Ez évben az emlékérmét dr. Tóth Levente nyugalmazott egyetemi docens kapta.

Az elnökségi beszámoló a hazai öntészet 2017. évi termelési eredményeit is érintette. A MÖSZ adatszolgáltatása alapján készült rövid összefoglalót az alábbiakban ismertetjük.

Európában – a szövetség tagországainak jelentései összesítésének alapján – a vas- és acélöntészet mennyiségei továbbra is elmaradnak az előző évi termelési adatok mögött, szinte valamennyi európai ország az acélöntészeti gyártás kisebb-nagyobb mértékű (3–10%) elmaradását jelzi 2016-hoz képest. Ez a csökkenő tendencia már évek óta tart. Az európai vasöntészet gyakorlatilag stagnál, esetenként 1-2%-os növekedést/csökkenést mutat országonként, míg a színesfém öntészeti termelés évről évre némileg csökken. A járműipari öntvénygyártás (alapvetően az alumínium nyomásos öntvények gyártásának növekedése miatt) európai összesítésben mintegy 10-12%-os növekedést mutat 2016-hoz képest, a skandináv országok öntészete az európai átlaghoz képest változatlanul és minden szektorban jelentősen visszaesett. Változatlanul érvényes, hogy Európában egyre nagyobb gondot jelent a nem kellő mennyiségű és minőségű szakember-ellátottság.

A hazai öntészet adatai alapján elmondható, hogy a járműipari fémöntészetben a viszonylagos visszaesés (a korábbi évek növekedési rátája egyharmad-egynegyed mértékkel csökkent) ellenére a hazai összes öntvénytermelés változatlanul néhány százalékos növekedést mutatott 2017-ben az előző évhez képest. Ez a helyzet

Öntvénytermelés Magyarországon, E t. 1 – Összesen; 2 – Alumíniumöntvény; 3 – Vasöntvény; 4 – Cinköntvény; 5 – Nehézfém öntvény

azt jelenti, hogy a hazai háttérpar szereplői (alap- és segédanyag beszállítók, szerszámkészítők stb.) is változatlanul jó leterheltséggel teljesítettek. A vasöntészetben a 2018. év elejének rendelésállománnyal való leterheltsége viszont – a korábbi évek kezdetén szinte már megszokottak mondható szerényebb leterheltséghez képest – növekvő tendenciákat mutat.

A közép- és felsőfokú, öntészeti szakirányú képzések miatt az országban megindított, duális középfokú és felsőfokú öntészeti szakképzési programok egyértelműen sikeresnek mondhatók, bár hatásuk ma még lokális és kismértékű. Ehhez kapcsolható egy másik kérdéskör: a hazai – és nem csak a szakképzett – munkaerő-ellátottság egyre rosszabb helyzetbe került, már a meglévő létszám megtartása is igen komoly nehézségeket,

korábban nem jelentkező többletköltségeket ró az öntödékre.

A 2018. év kilátásai fentiek ellenére jónak mondhatók, de azt is szem előtt kell tartani, hogy az év során a társaságok eredményességét az újabb és újabb törvényi kötelezettségek, a várható energia-áremelések (főleg az elektromos áram drágulása), a gazdálkodás szabályainak folyamatos változása és az egyre több világméretű konfliktus begyűrűző hatása károsan befolyásolhatja.

Az elmúlt év magyar öntészetének termelési adatai:

Vasöntvény	79 132 t
Acélöntvény	3 127 t
Alumíniumöntvény	123 902 t
Nehézfém öntvény	3 515 t
(ebből cinköntvény)	1 717 t)
Magnéziumöntvény	327 t

/HPI

■ MÚZEUMI HÍREK

Múzeumok Éjszakája a Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjteményben

Ebben az évben a Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény programját a Magyar Öntészeti Szövetség (MÖSZ), az OMBKE Öntészeti Szakosztálya és

a házigazda, a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum (MMKM) rendezte. A múzeum június 23-án délután 4 órától éjfélig fogadta a látogatókat.

A rendezők minden korosztály érdeklődését kielégítő, érdekes programokkal készültek.

A múzeum kertjében a Miskolci

■ 1. kép. Nehéz munka a formázás

■ 2. kép. Új híd a Dunán kiállítás

Egyetem öntő ágazatos hallgatói formázási és öntési bemutatót tartottak, ahol a látogatók, főleg gyerekek, saját kezűleg önthettek apró fémtárgyakat (1. kép). Az öntött tárgyakat a gyerekek emlékül hazavihették. A hangulatot fokozta, hogy a kertben a BME Közlekedési Karának diákjaiból álló csoport kohásznotákat énekelt.

Az épületben új látnivaló volt a Közlekedési Múzeum „Új híd a Dunán – 15+1 híd Budapesten” című időszaki kiállítása (2. kép). Ehhez múzeumpedagógiai foglalkozás is kapcsolódott.

Sok látogatót vonzott az ún. „Kupoló túra”, amelyek során a látogatóknak szakemberek mutatták be az immár több mint 150 éves Ganz-törzsgyári kéregkerék-öntödéből kialakított múzeum épületét és a régi, műemlék jellegű berendezéseket, megismerkedhettek a kupolókemence szerkezetével, működési elvével. Ez a program a nagy érdeklődés miatt nemcsak a meghirdetett időpontokban, hanem folyamatosan, többször is indult, amint egy újabb csoport összegyűlt.

Az épületben folyt az „Öntömesterré

■ 3. kép. Öntömesterré fogadom!

fogadom” program, ahol tűzálló kohászruhába öltözve, öntőkanállal a kézben készültek fényképek a vállalkozó szellemű résztvevőkről, végül mindenki díszes oklevelet is kapott (3. kép).

Nagy sikerük volt a megkondítható harangoknak is. Ezeket sokan kipróbálták, összehasonlították a bronz, vas és alumínium ötvözetű harangok hangját, olvasgatták a felirataikat.

A látogatók örömmel vették, hogy a kohászok ünnepi italaként hirdetett krampampulit minden felnőtt látogató megkóstolhatta, majd a recepttel és a készítés módjával is megismerkedhettek.

Az érdeklődők folyamatosan jöttek, még a záróra előtt negyed órával is érkeztek újabbak. A nagy érdeklődést mutatja, hogy több mint 400 látogató jött el a múzeumba ezen a napon.

A látogatók fogadásában, a tárlatvezetésben és a többi programnál a múzeum dolgozóin kívül az MMKM önkéntes segítői – akik főként a korábbi Öntödei Múzeum szakemberei voltak – nagy részt vállaltak. A rendezvény sikeréért köszönet illeti a támogatókat: a Magyar Öntészeti Szövetséget, a TP Technopus Kft.-t és az OMBKE Öntészeti Szakosztályát.

SA

Múzeumok Éjszakája a Kohászati Gyűjteményben

Ebben az évben is, ahogy a korábbiakban, az újmassai Fazola-kohó térségében rendezte az MMKM Kohászati Gyűjtemény a Múzeumok Éjszakája keretében szervezett programját. Az országos hírű ipari műemléknél a színes produkciók idén is szép számú nézőt vonzottak. A partner szerveze-

tek, a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi és Földtudományi Kara, az Északkelet-Magyarország Ipartörténetének Ápolásáért Alapítvány, illetve a Mályi Madármentő Állomás segítségével összeállított bemutatók mintegy 200 érdeklődőt vonzottak ki a Bükk szívébe. A mintegy 40

önkéntes nagy lelkesedésének hála igazán élvezetesek voltak a bemutatók.

Programok:

- Csak egyszer az évben: Fazola-kohó éjszakai kivilágításban.
- „Életre kel a Vasverő” vízikerekes kovácsolás és hengerlési bemutató minden órában (1. kép).

■ 1. kép. Kovácsolási bemutató

■ 2. kép. MAKadémia játszóház

– Milyen volt a diósgyőri ágyú, nagykalapács és targonca? A valamikori DIGÉP fotókiállítása.
 – Ismerkedj meg a mérnök munkájával! MAKadémia – a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Kar anyagtudományi játszóháza, Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi

Kar interaktív programjai (2. kép).
 – Találkozó az éjszaka madaraival: Madármentő Állomás (Mályi) bemutatója.
 – Fénymorze a Skanzenben: szentjánosbogarak rajzása az erdőszélén.
 Az időjárás kora reggel esővel ijesztette meg a szervezőket, később vi-

szont már napsütés fogadta a látogatókat. A látogatók kétféle belépőt vásárolhattak: a helyszínre szólót, illetve a Lillafüred fényei megnevezésű összefogás (Északerdő – LÁEV, Hermann Ottó Emlékház és DVTK Szabadidőpark) közös karszalagját.

Harcsik Béla

Múzeumok Éjszakája az Ózdi Muzeális Gyűjteményben

Immáron tizedik alkalommal rendezték meg az Ózdi Muzeális Gyűjtemény és Gyártörténeti Emlékparkban a Múzeumok Éjszakáját június 23-án. Az intézmény munkatársai idén is változatos bányász-kohász kulturális programkínálattal kedveskedtek látogatóiknak. A „Gyártörténet mindenkinek” címen az óvodás gyerekektől a

szépkorúakig mindenki megtalálhatta a hozzá illő szórakozási és művelődési lehetőséget.

A programsorozat múzeumpedagógiai foglalkozással kezdődött, ahol Darvainé Vincze Tímea segítségével készítették el a fiatalok a gyártelepek grundjain jól ismert játékokat, amelyeket még nagyszüleik használtak

gyermekkorukban. Így készült el a similabda, csipeszrepülő, vagy a legyezőbaba (1. kép).

Az esemény dr. Nagy Péter helytörténész előadásával folytatódott „A Rima vonzásában” címmel (2. kép). A Múltidéző Klub keretén belül a könyv írója egyórás előadásában mutatta be a két világháború közötti Ózd társadalmát.

■ 1. kép. Múzeumpedagógiai foglalkozás

■ 2. kép. Dr. Nagy Péter előadása

Az előadás után Kelemen Kristóf muzeológus és Bartók Gábor történész múzeumandrogógiai programját tekinthették meg. Az élethosszig tartó tanulást elősegítő program főként a felnőtteknek szólt, ami a tárgyak segítségével mutatta be a gyár kialakulásának és fejlődésének fontosabb állomásait, valamint szemléltette a kohászok és bányászok életmódját és szokásait.

Kelemen Kristóf vezette a Forrász János tablókiállítását is, ami az 1970-

es, 1980-as évek Ózdjára kalauzolt el minket. Az itt élő idősebb generáció szívesen anekdotázott a dicső múlt emlékeiről, amit az ifjabb generáció örömmel hallgatott.

Az este folyamán a Rózsakert és a Kékacél hangulatát idéző „Zenélő Múzeumkert” című programban vehettünk részt. Az asztalokról nem hiányozhatott a tepertő, kolbász és a szalonna, amit alkoholmentes mézszörrel és szódával fogyaszthattunk. Az ózdi vendéglők elengedhetetlen résztvevői

a cigányprímások voltak. Berki Ernő és zenekara asztalról-asztalra járva szórakoztatta vendégeinket.

Az este zárásaként fátylas felvonulás kezdődött a Patakmeder sétány mentén, ahol Oláh Zsolt intézményvezető kísérte végig a tömeget a Gyártörténeti Emlékpark felé. Az eseményen több mint 200-an vettek részt, akik az ország számos pontjáról érkeztek ide.

Kelemen Kristóf

■ KÖSZÖNTÉSEK

70. születésnapját ünnepelte

Lathwesen László 1948. május 4-én Pestszenterzsébeten született. A fővárosi Fazekas Mihály Gyakorló Gimnáziumban 1966-ban érettségizett. A Nehézipari Műszaki Egyetemen 1972-ben a metallurgus szak öntész ágazatán kohómérnöki diplomát kapott.

Angol felsőfokú és német alapfokú nyelvvizsgája van.

1972–1982 között a Csepel Vas-és Acélöntődében metallurgus, fejlesztőmérnök, üzemvezető helyettes, üzemmérnök munkakörben dolgozott. Szakterülete a nagyszilárdságú és gömbgrafitos öntöttvasgyártás bevezetése a Meehanite technológia alapján, licencvásárlásban való részvétel. 1982–1990 között az Industrial Export Külkereskedelmi és Fővállalkozó Vállalatnál létesítményi főmérnök, ahol szerelésvezető főmérnökként fő feladata precíziós öntőde telepítése volt magyar technológia alapján, magyar berendezésekkel Bulgáriában. Szintén szerelésvezető főmérnökként Nigériában paradicsomfeldolgozó üzem telepítését irányította, olasz technológiával, magyar és olasz élelmiszeripari gépekkel. Kereskedelmi és fővállalkozói tárgyalásokon vett részt többek között Kínában, Indiában, Etiópiában. 1990–

1994-ig a Dunaferri Lőrinci Hengerműben szállításvezető, kereskedelmi osztályvezető volt. 1994–2010-ig a HTS francia tulajdonú hőkezelő és felületkezelő cégnél üzletkötő, üzemvezető és projektmenedzser munkakörben szakterülete a PVD (fizikai gőzfázisú bevonatolás) felületkezelő technológiai eljárás (mikro vastagságú, nagyszilárdságú bevonatok készítése) bevezetése volt Magyarországon.

Az OMBKE-nek 1972 óta tagja. 2015 óta Öntészettörténeti és Múzeumi szakcsoport titkára ill. elnöke. Hobbija a sakk, a történelem, a művészettörténet és az öntészettörténet.

Gergely Károlyné Varga Edit Kisvárdán született 1948. május 12-én. A kisvárdai Bessenyei György Gimnáziumban érettségizett 1966-ban. Érettségi után tanári pályára készült, de a sikertelen felvételi után a Kisvárdai Kórház Gyermekeosztályán helyezkedett el, majd laboratóriumi asszisztens végzettséget szerzett Miskolcon. Ezt követően döntötte el, hogy tovább tanul, és 1970-ben jelentkezett a Nehézipari Műszaki Egyetem kohómérnöki karára.

1975-ben végzett kohász technológus szakon. Az egyetem sikeres befejezését követően Budapesten az Egyesült Izzó Wolfram Gyárban

helyezkedett el, ahol gyártmányfejlesztő mérnökként porkohászati kutatómunkával, és gyakorlati, üzemi feladatok megoldásával igen aktív öt évet töltött el.

1980-tól az Ikarus Karosszéria és Járműgyár MEO anyagvizsgáló laboratóriumában dolgozott, ahol alkalma volt hasznosítani kohászati ismereteit, a felmerülő anyaghibák kivizsgálása során. Részt vett az autóbuzsgyártást érintő szabványok előkészítésében, a munkatársak oktatásában.

1984-től az autóbuzsgyár Gyártásfejlesztési Főosztályán dolgozott fejlesztőmérnökként. Komoly feladatot jelentett számára az autóbuzs oldalváz hegesztőrobot-rendszer tervezésének indítása, a gyártásának menedzselése.

1988-ban fejezte be tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetemen gazdasági mérnöki szakán, majd 1990-ben megvédte második diplomáját. 1990–1991-ben, rövid ideig, a FÉG Szerszámgyár Kft.-ben rendszergazdaként segített beindítani a kft. önálló gazdasági tevékenységét. Kilenc hónap után tért vissza az Ikarusba.

A 1990-es rendszerváltást követően az autóbuzsgyártás egyre nagyobb gondokkal küzdött, a műszaki feladatok háttérbe szorultak. A gyár teljes leépítéséig, közigazgatási területen, kontrollerként dolgozott az Ikarus Holding vezérigazgatóságán.

2005-ben ment nyugdíjba.

Egyetemistaként lett OMBKE tagja, majd pár év szünet után 1982-től ismét tagja lett a szervezetnek.